

Register Number:

Date:

ST. JOSEPH'S COLLEGE (AUTONOMOUS), BANGALORE-27
B.A. B.SC. SANSKRIT - IV SEMESTER
SEMESTER EXAMINATION: APRIL 2019
SA 415 – SANSKRIT

Time- 2 1/2 hrs

Max Marks - 70

I. दशानां प्रश्नानाम् एकवाक्येन संस्कृतभाषायाम् उत्तरत ।

10×1=10

1. दर्शकस्य भगिनी का?
- अ. कतिविधं मङ्गलम्?
- आ. वासवदत्तायाः माता का?
- इ. प्रस्तावना इत्यस्मिन् स्थाने भासेन किम् उल्लिखितम्?
- ई. अवन्तिका का?
- उ. स्वप्रवासवदत्ता इति नाटके कीदृशी भाषाः प्रयुक्ताः?
- ऊ. उदयनस्य प्रथममन्त्री कः?
- ऋ. भासस्य कति नाटकानि उपलभ्यन्ते?
- ऌ. उदयनस्य विदूषकः कः?
- ॡ. ब्रह्मचारी कः?
- ए. शरचापहीनः कामदेवः इति कया उक्तम्?
- ऐ. वासवदत्ता प्रकारेण किम् अयुक्तम्?

II. सन्दर्भं वर्णयत

4×2½=10

2. अस्य स्निग्धस्य वर्णस्य विपत्तिदारुणा कथम्।
3. निःसंदिग्धमिदं तपोवनमयं धूमो हि बहवाश्रयः।
4. न परुषम् आश्रमवासिषु प्रयोज्यम्।
5. शय्यायामवसुप्तं मां बोधयित्वा सखे गता।
6. भर्तुस्नेहात् सा हि दग्धाप्यदग्धा ।

III. श्लोकानाम् अन्वय-तात्पर्य-व्याकरणांशान् लिखत

3×5=15

7. किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे
कन्या मयाप्यपहृता न च रक्षिता सा।
भाग्यैश्चलैर्महदवाप्य गुणोपघातं
पुत्रः पितुर्जनितरोष इवास्मि भीतः॥
8. सुखमर्थी भवेद्दातुं सुखं प्राणाः सुखं तपः।
सुखमन्यद् भवेत् सर्वं दुःखं न्यासस्य रक्षणम्॥
9. महासेनस्य दुहिता शिष्या देवी च मे प्रिया।
कथं सा न मया शक्या स्मर्तुं देहान्तरेष्वपि॥
10. कस्यार्थः कलशेन को मृगयते वासो यथानिश्चितं
दीक्षां पारितवान् किमिच्छति पुनर्देयं गुरोर्यद् भवेत्।
आत्मानुग्रहमिच्छतीह नृपजा धर्माभिरामप्रिया
यद् यस्यास्ति समीप्सितं वदतु तत् कस्याद्य किं दीयताम्

IV. सविस्तरं लिखत

2×10=20

11. भासस्य त्रयोदश रूपकाणां परिचयं कुरुत।
12. प्रथमाङ्कम् अधिकृत्य लिखत।
13. वासवदत्तायाः पात्रमधिकृत्य लिखत।

V. परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत

- श्वेतकेतुः - भगवन्! श्वेतकेतुरहं वन्दे।
आरुणिः - वत्स! चिरञ्जीव।
श्वेतकेतुः - भगवन्! किञ्चित्प्रष्टुमिच्छामि।
आरुणिः - वत्स! किमद्य त्वया प्रष्टव्यमस्ति?

श्वेतकेतुः - भगवन्! प्रष्टुमिच्छामि किमिदं मनः?

आरुणिः - वत्स! अशितस्यान्नस्य योऽणिष्ठः तन्मनः।

पूर्णवाक्येन लिखत

3×1 = 3

14. कः प्रश्नं प्रष्टुम् इच्छति?

क. श्वेतकेतुः कं प्रणामं करोति?

ख. मनः किम् अस्ति?

15. भाषिककार्यम्

4×1 = 4

ग. 'तत् मनः' इत्यत्र विशेषणपदं किम्?

१) तत् २) मनः ३) तन्मनः ४) ततः

घ. 'अहम् वन्दे' अत्र 'अहम्' पदं कस्मै प्रयुक्तम्?

१) आरुणाय २) श्वेतकेतवे ३) वत्साय ४) गुरवे

ङ. 'किञ्चिद् प्रष्टुम् इच्छामि' अत्र 'इच्छामि' इति क्रियापदस्य कर्ता कः?

१) किञ्चित् २) अहम् ३) आरुणिः ४) प्रष्टुम्

च. गद्यांशे 'भक्षितस्य' इति पदस्य पर्यायवाचि पदं किम्?

१) अणिष्ठः २) किञ्चित् ३) मनः ४) अशितस्य

VI. संस्कृते अनुवादं कुरुत

8

Foolish Old Miser

An old miser lived in a house with a garden. The miser hid his gold coins in a hole under some stones in the garden. Every day, before going to bed, the miser went to the stones where he hid the gold and counted the coins. He continued this routine every day, but not once did he spend the gold he saved.

One day, a thief who knew the old miser's routine, waited for the old man to go back into his house. After it was dark, the thief went to the hiding place and took the gold. The next day, the old miser found that his treasure was missing and started crying loudly.

His neighbor heard the miser's cries and inquired about what happened. On learning what happened, the neighbor asked, "Why didn't you save the money inside the house? It would've been easier to use the money when you wanted to buy something!" "Buy?", said the miser. "I never used the gold to buy anything. I was never going to spend it."

On hearing this, the neighbor threw a stone into the pit and said, "If that is the case, save the stone. It is as worthless as the gold you have lost"

Moral: *A possession is just not of value if you have no use for it.*
